

COLUMN MYRTHE MEESTER

Handen in de hoofdrol

Soms, als ik in een wachtkamer of op het toilet zit, raak ik ineens gefascineerd door mijn handen, die rusten op mijn bovenbeen. Eigenlijk is het vrij zeldzaam dat ze

niets liggen te doen: meestal zijn ze druk bezig met typen en scrollen, met snijden en vegen, met indrukken, lospeuteren, vastpakken en krabben. Ik geloof dat mijn handen, op mijn hersenen en ogen na, mijn meest actieve lichaamsdelen zijn. Het zijn haast levende wezens op zich, met een knokig lijfje en vijf lange, beweeglijke pootjes die instinctmatig weten hoe ze de wereld zo efficiënt mogelijk moeten bewerken.

Veel kunstenaars die mensen schilderen, leggen de nadruk op het gezicht, omdat je daaruit veel informatie over het innerlijk van de geportretteerde af kunt lezen. Maar in feite nemen ze dan het perspectief van een buitenstaander in, die van een afstandje naar zijn medemens kijkt. Een gezicht geeft veel prijs, maar lang niet alles: het is tegelijk een scherm dat het ondoorgrondelijke innerlijk afbakt van de voyeuristische buitenwereld. Dat geldt ook wanneer je je eigen gezicht schildert of bekijkt op foto's of in de spiegel: je verandert in een plaatje, een buitenkant, een vreemdeling. 'Ik is een ander.'

De Britse kunstenaar Emma Talbot (1969) schildert juist vrouwfiguren zonder gezicht, met klauwende handen en expressieve ledematen. 'De figuren in mijn werk zijn gebaseerd op hoe het voelt om mij te zijn', vertelt ze in een interview. En als je je lichaam

van binnenuit beleeft, zie je je gezicht toch helemaal niet? Wel heb je uitzicht op je benen, je armen en je handen, die vertrouwde 'tentakels' waarmee je onophoudelijk je stempel op de wereld drukt.

En dus vervullen armen en handen een hoofdrol in Tal-

bots werk. Onnatuurlijk lange armen die verlangend naar de hemel reiken. Weelderige kronkelvingers die liefkozen, aftasten, zich vastklampen, een richting aanwijzen of de zon filteren. Dat sluit naadloos aan bij Talbots feministische levensvisie. Haar personages zitten niet bevallig te poseren, maar zijn actieve, handelende figuren, dus is het logisch dat de nadruk op hun meest actieve, handelende lichaamsdelen ligt.

Om hun handelingsvermogen (*agency*) nog meer te benadrukken, geeft Talbot haar figuren soms wel vier of zes armen tegelijk, zoals je vaak bij hindoeïstische goden ziet. Dat resulteert in een wirwar van kronkelende ledematen, die zich gretig uitstrekken naar hun omgeving en een gevoel van kosmische verbondenheid oproepen.

Ook in de tekeningen van de Nigeriaanse kunstenaar Otobong Nkanga (1974) kom je veelarmige figuren tegen, evenals 'geamputeerde', zwevende armen die een eigen leven leiden. Soms koesteren en beschermen ze het Afrikaanse landschap, maar vaker gaan ze plunderend en verwoestend te werk, verbeeld door spiezende punten aan hun polsen. Het lot van de aarde ligt letterlijk in onze handen, toont Nkanga. Reden genoeg dus om ze als kunstenaar de hoofdrol te geven in je werk.

Emma Talbot, **How is your own death so inconceivable**, 2019, acrylverf op zijde

Otobong Nkanga, **Filtered Memories**, 2010, acrylverf op papier